

Potenciometrie

- Měření rozdílu elektrického potenciálu mezi dvěma elektrodami při nulovém el. proudu
- Elektroda – **indikační** (měrná) – potenciál závisí na aktivitě nebo koncentraci
referenční – konst. potenciál
- Potenciálový rozdíl – milivoltmetr s vysokým vstupním odporem

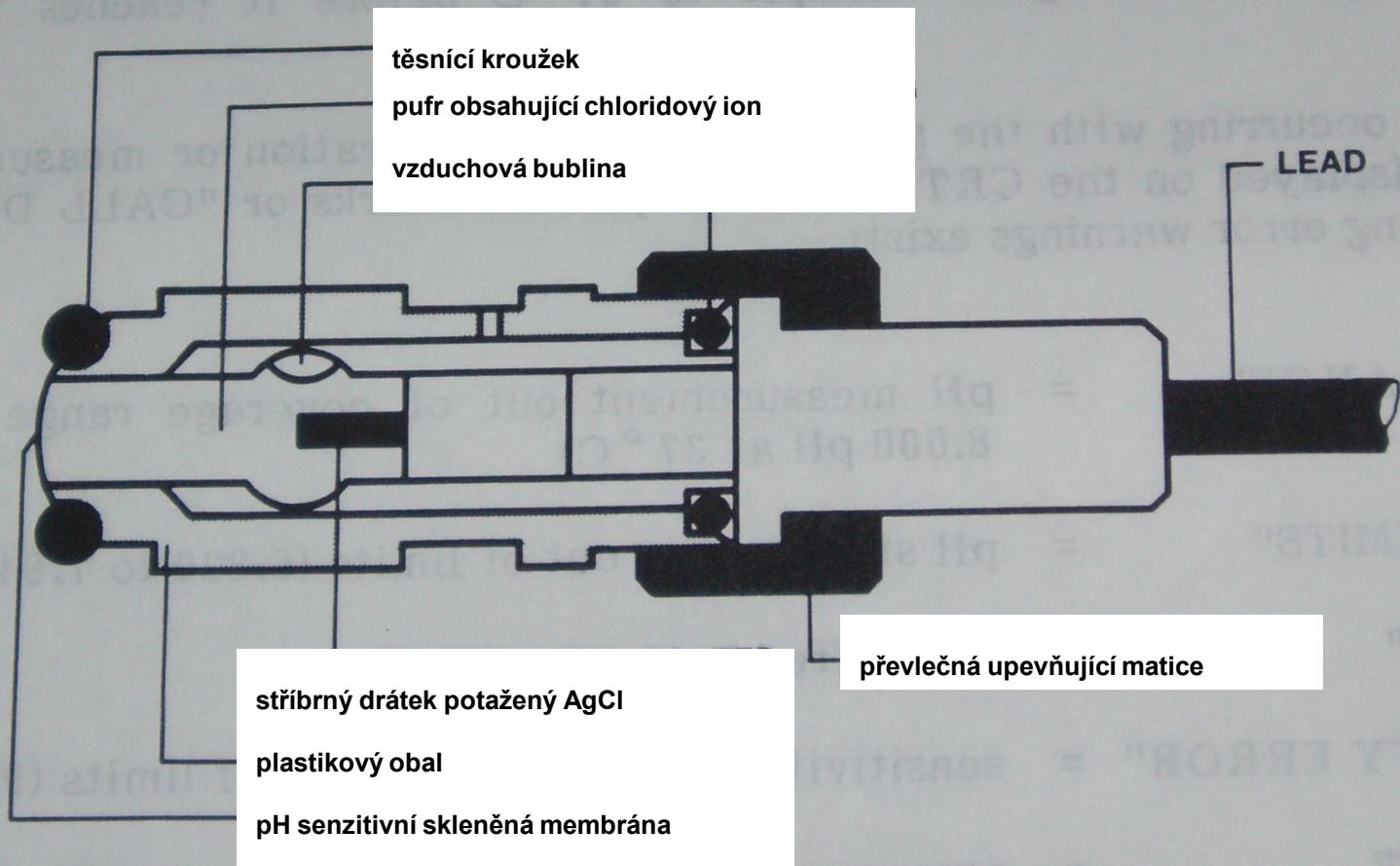
Referenční elektrody

- **Vodíková** – referenční – Pt potažená platinovou černí nasycenou vodíkem – nulový potenciál – nepraktická
- **Kalomelová** – Hg potažená Hg_2Cl_2 v nasyceném roztoku KCL – stálý potenciál
- **Argentchloridová** – Ag drátek potažený AgCl v HCl nebo alk.chloridu – stálý potenciál

Skleněná elektroda

- Reakce skleněné membrány na pH poprvé demonstrována 1906
- Praktická aplikace 1930
- Nejčastěji používaná potenciometrická elektroda
- Pro měření pH v nejrůznějších matricích, vznik potenciálu na základě výměnných dějů
- Souvislost s konstrukcí elektrody na stanovení parciálního tlaku CO_2 (pCO_2 ; Severinghaus 1950) - umožněna výroba analyzátorů ABR
- Membrána skleněné elektrody složena ze směsi SiO_2 (Al_2O_3) s přídavkem oxidů alkalických zemin nebo alkalických kovů
- Různým složením použitého skla je možné dosáhnout různé selektivity pro měřené ionty (K^+ , Na^+ , Cl^- , Li^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+})
- Vnitřní náplň 0,1 M HCl nebo pufr o pH 4-8
- Svod tvoří argentchloridová nebo kalomelová elektroda

pH ELEKTRODA (skleněná elektroda)





Typické složení selektivní skleněné hmoty pro H^+ :

22% Na_2O , 6% CaO , 72% SiO_2

(selektivita: $H^+ >> Na^+ > K^+$)

Mírnou změnou složení skleněné hmoty se změní selektivita ve prospěch Na^+ :

11% Na_2O , 18% $Al_2 O_3$, 71% SiO_2

(selektivita: $H^+ > Na^+ > K^+$)

Tím je umožněno použití skleněné elektrody k měření Na^+ při pH běžném v krevních vzorcích.

Měření pH

- Po ponoření do roztoku s obsahem vodíkových kationtů - difuze
- H^+ ionty difundují přes skleněnou stěnu elektrody do vnitřního roztoku až se vnitřní roztok nabije na takový potenciál, který začíná již odpuzovat další protony
- Dynamická rovnováha - potenciál skleněné elektrody dosáhne rovnovážné hodnoty - úměrná koncentraci vodíkových iontů v roztoku
- Závislost potenciálu skleněné elektrody na pH má přímkový charakter téměř v celém rozsahu hodnot pH.
- **pH-metry** – kalibrace sadou tlumivých roztoků o známé hodnotě pH

V.O. 2309

LABORATORY
DIGITAL pH METER
OP-211/1

SET:STD1

TEMP. [°C]

7.01

STD1 ABS. mV pH
MEAS. REL.

STD1

STD2

tradelids

BUDAPEST

2309

G



Typ elektrody	Měřený iont
Skleněná elektroda	H^+ , Na^+
PVC membránová elektroda	K^+ , Na^+ , Cl^- , Li^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+}
P_{CO_2}	H^+ (změna pH vlivem CO_2)

Iontově selektivní elektrody

- Jednotlivé ISE elektrody
- Elektrody integrované - integrovaná chipová technologie

Cl

K

Na

HITACHI

HITACHI

HITACHI

X

L



Iontově selektivní elektrody

Stanovení Na^+ :

- skleněná sodíková elektroda
- nebo crown éterový případně crown malonátový ionofor integrovaný do iontověselektivní plastové membrány (PVC, teflon)

Iontově selektivní elektrody

Stanovení K⁺ :

- PVC membrána, v ní zabudován valinomycin (na principu iontové výměny)

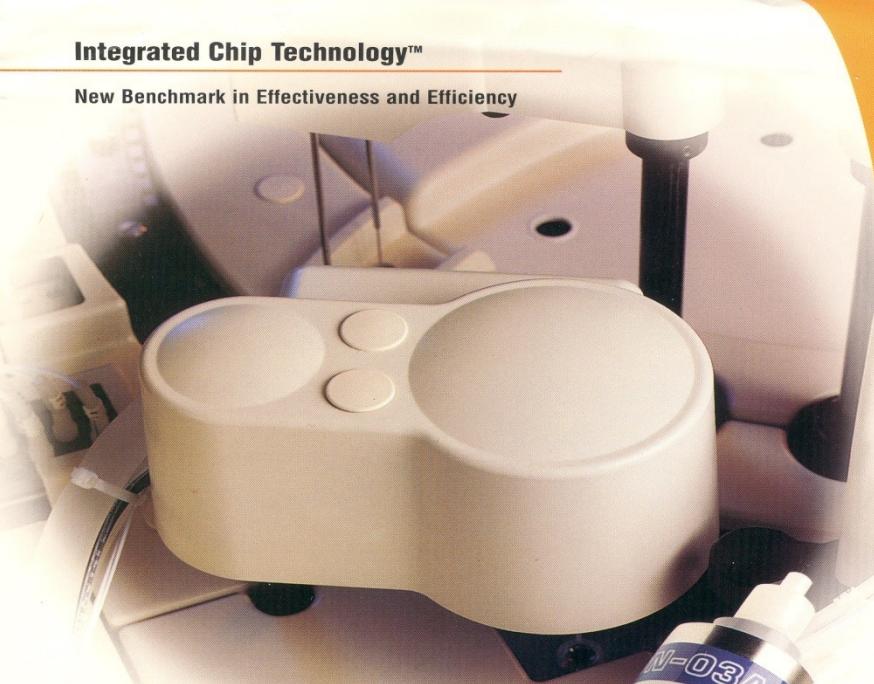
Stanovení Cl⁻:

- Polymerní membrána – v ní kvarterní amoniové soli
- Např. trioktylpropylammonium chlorid dekanol
- Membrána zajišťuje iontovou výměnu solí z membrány s chloridovými ionty

AeroSet – firma Abbott: Čip na stanovení Na^+ , K^+ , Cl^-

Integrated Chip Technology™

New Benchmark in Effectiveness and Efficiency



Up to 2,000 tests per hour with Integrated Chip Technology ISE Module

- Up to 600 ISE tests (200 samples) per hour; Na^+ , K^+ , Cl^-

Performs ISE tests on serum, urine, or plasma

Capable of running 15,000 samples, with a total of up to 45,000 tests per chip

- Advanced technology saves time and resources
- Superior cost efficiencies
- Integrated thick layering ionophore technology
- Indirect methodology - superior correlation to flame reference method

Small sample volume: 15 μL
Longer ICT™ life
Improved urine applications

Fully random, discrete ISE sampling

- No continuous pumping - positive displacement pipetting

The system only aspirates what is needed

© 1998 Abbott Laboratories Inc. 30-0553/98-0083/R1 - 5 Mar 1998 Printed in USA

Analyzátory ABR a krevních plynů

Měřené parametry

pH

pCO₂

pO₂

Dopočítané parametry

Bikarbonáty

Exces/deficit bazí

Saturace Hb kyslíkem



Parametry měřené na analyzátorech ABR

- pH
 $p\text{CO}_2$
 $p\text{O}_2$
 $s\text{O}_2$
 $c\text{Ca}^{2+}$
 $c\text{Cl}^-$
 $c\text{Glu}$
 $c\text{K}^+$
 $c\text{Lac}$
 $c\text{Na}^+$
 $c\text{tBil}$
 $c\text{tHb}$
 $F\text{O}_2\text{Hb}$
 $F\text{COHb}$
 $F\text{MetHb}$
 $F\text{HHb}$
 $F\text{HbF}$

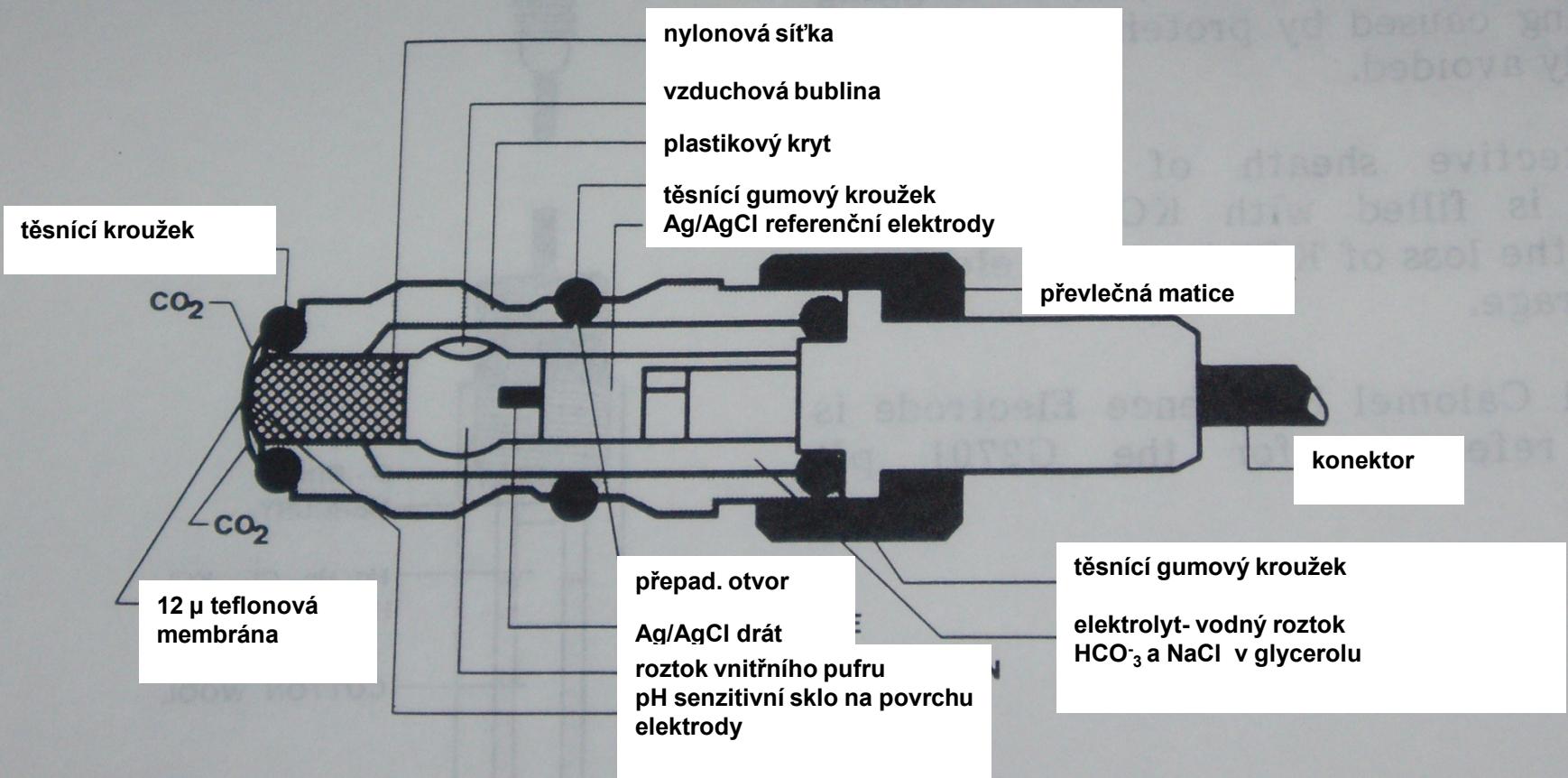
Elektroda pro měření pCO₂ (Severinghaus)

- Příklad aplikace použití skleněné elektrody
- Tenká membrána (20 µm) propustná pouze pro molekuly plynů a vodní páry (silikon, teflon), ionty neprochází
- Vrstva elektrolytu - slabý roztok bikarbonátu a chloridů (kolem 5 mmol/l)
- S elektrolytem je v kontaktu skleněná pH elektroda a referenční argentochloridová (Ag/AgCl) elektroda
- Oxid uhličitý obsažený v měřeném krevním vzorku difunduje přes teflonovou membránu a rozpouští se ve vnitřním elektrolytu elektrody
- Vznikající kyselina uhličitá disociuje a posunuje tak pH vnitřního elektrolytu elektrody na kyselou stranu



- $\Delta \log \text{pCO}_2$ (vzorek) ~ ΔpH (vnitřní elektrolyt elektrody)
- Vztah mezi pCO₂ vzorku a signálem generovaným elektrodou je logaritmický
- Elektroda může být kalibrována buď přesnou směsí plynů nebo roztokem se stabilní hodnotou pCO₂

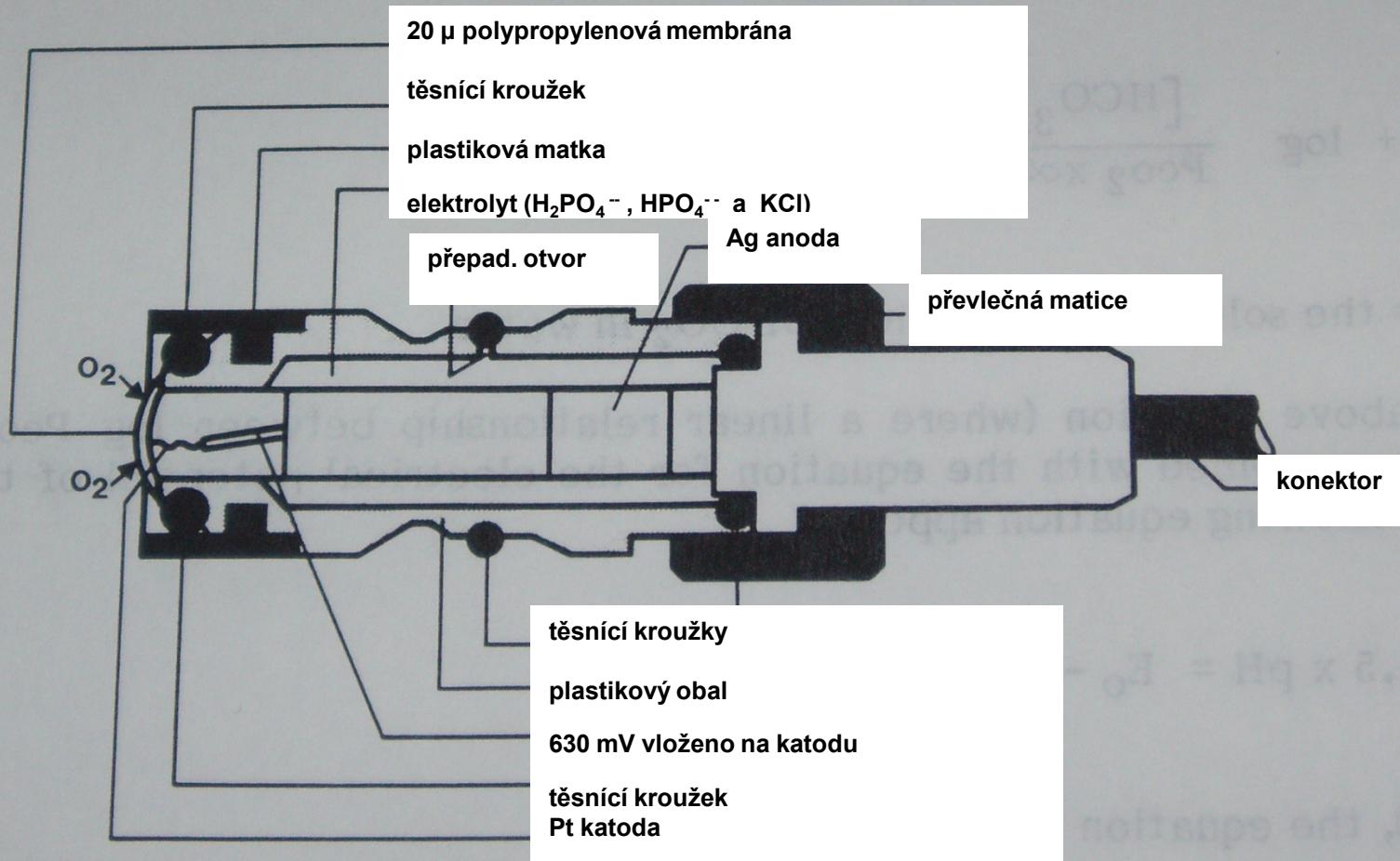
pCO₂ ELEKTRODA (Severinghausova elektroda)

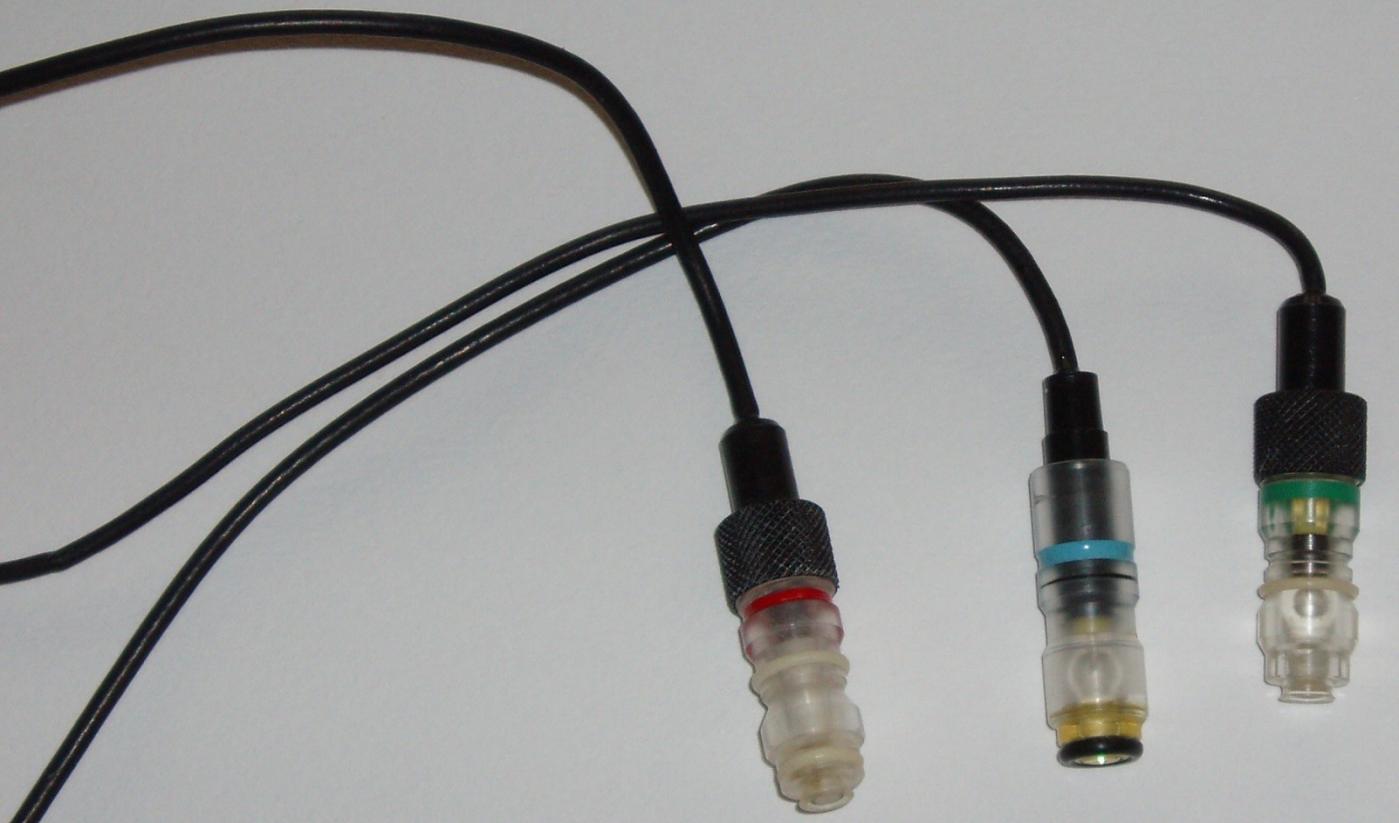


pO₂ ELEKTRODA (Clarkova elektroda)

- pO₂ definován, jako parciální tlak kyslíku v plynné fázi, který je v rovnováze s krví - měřen kyslíkovou elektrodou
- pO₂ elektroda je amperometrická (polarografická) elektroda.
- Skládá se z katody (platinový drátek zatavený ve skleněné tyčince) a anody (Ag/AgCl argentchloridová elektroda) ponořených do fosfátového pufru
- Plášť elektrody překryt membránou propouštějící molekuly kyslíku (polypropylenová membrána o tloušťce 20um)
- Platinová elektroda je elektrickým obvodem trvale polarizovaná konstantním napětím
- Polypropylenová membrána chrání platinovou elektrodu proti kontaminaci bílkovinami obsaženými v krevním vzorku
- Kyslík z krevního vzorku difunduje přes polypropylenovou membránu do elektrolytu uvnitř kyslíkové elektrody a je redukován na katodě ($O_2 + 4e^-$)
- Vzniká elektrický proud mezi anodou a katodou - je proporcionální parciálnímu tlaku kyslíku v krevním vzorku

pO₂ ELEKTRODA (Clarkova elektroda)

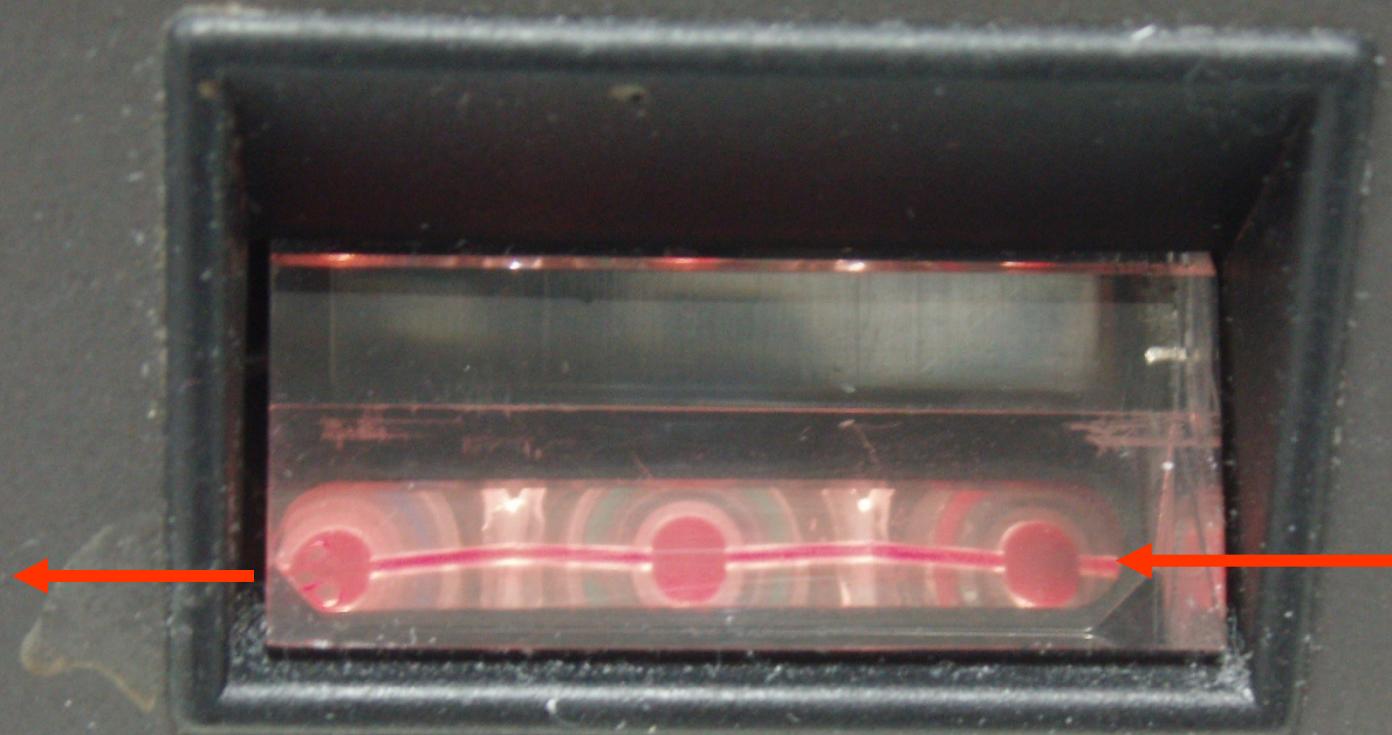




pH

pCO₂

pO₂



v.c. 88R87N03

ABL 300

RADIOMETER
COPENHAGEN

HUMIDIFIERS



0%
100%

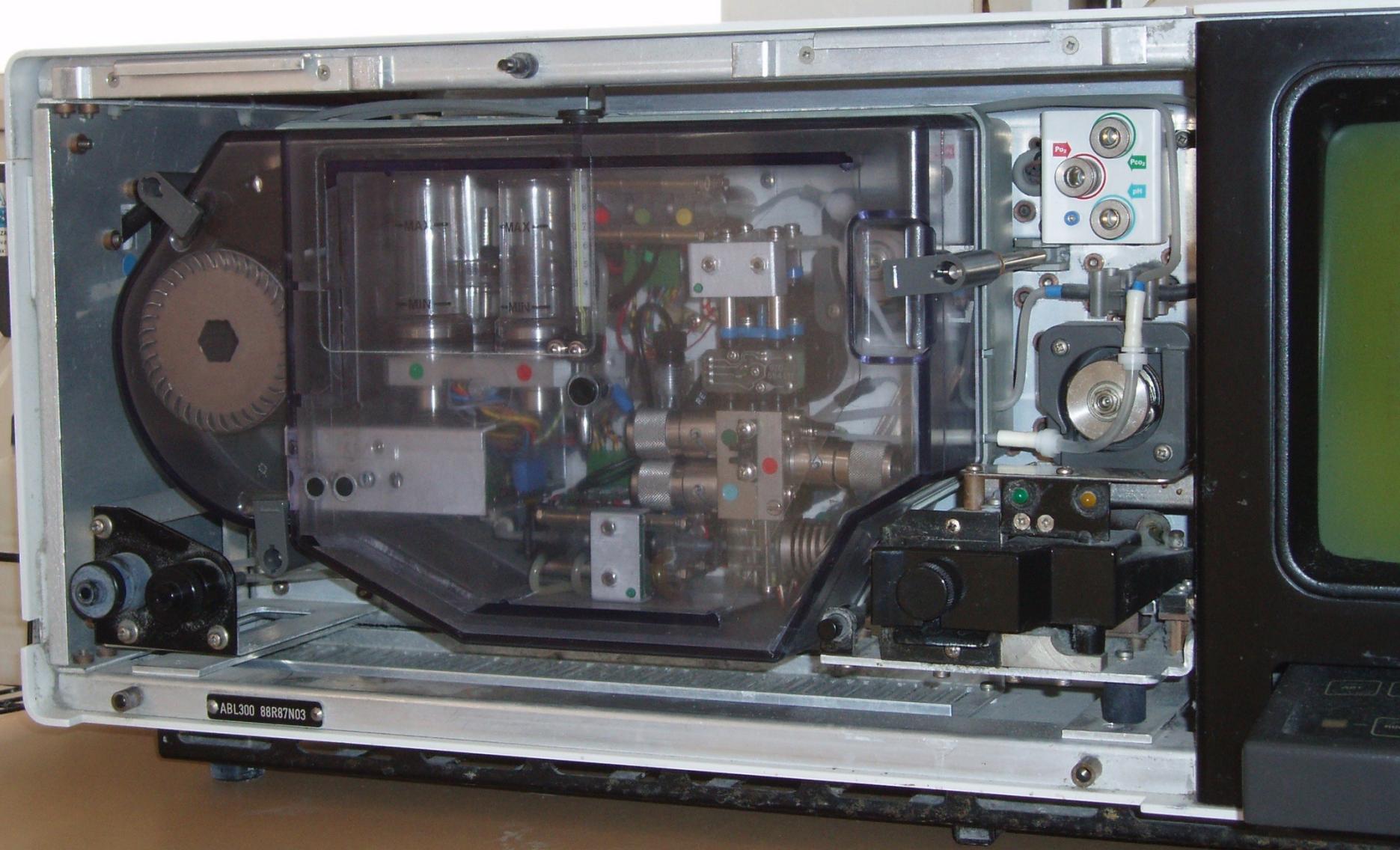
ASPIRA-

READY SAMPLE

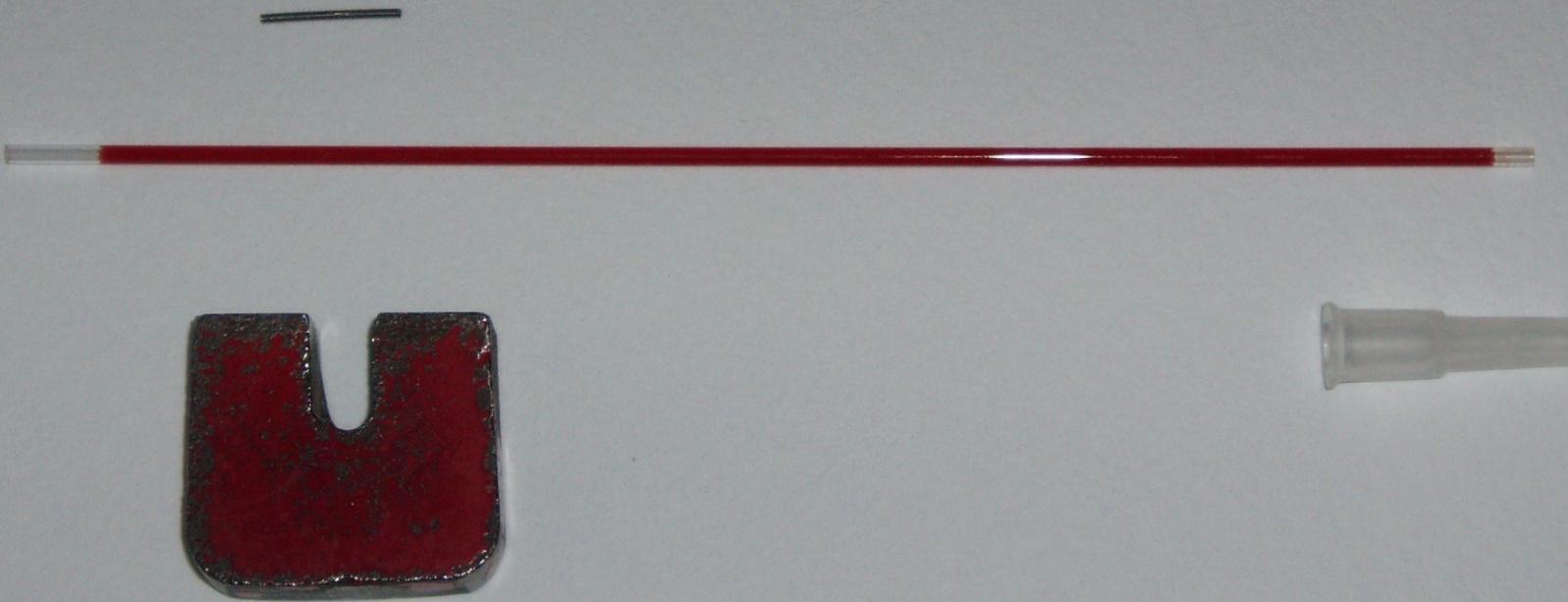
EMPTY AND RELOAD WITH
20 ml DEXTRO-GLUCOSE

STOP INJECTING SAMPLE WHEN SAMPLE LIGHTS
FORCED INJECTION MAY CAUSE HEMOLYSIS.





ABL300 88R87N03





cobas b 221, Roche Diagnostic



cobas b 221, Roche Diagnostic

- Vhodný i na jednotky intenzivní péče, na operační sály, pooperační pokoje a dialýzu
- Čtecka ČK
- Stanovení bilirubinu - novorozenecká oddělení (malý objem)
- 2 nebo 3 multireagenční kontejnery
- Kalibrační roztoky – carbonáty, bikarbonáty, elektrolyty, pH pufr
- Detekce hladiny reagencií a zaznam výměny kontejneru
- Měřené parametry:
PO₂, PCO₂, pH
Na, K, Ca, Cl
Glu, Lac, Urea
O₂Hb, HHb, COHb, MetHb
Total Hemoglobin (tHb)
Saturace kyslíkem (SO₂)
Hematokrit Hct
Bilirubin

cobas b 221, Roche Diagnostic další vybavení

- Oxidometrický modul – hemoglobin celkový a deriváty – spektrofotometricky
- Modul na celk. hemoglovin a měření saturace kyslíku – měření absorpce světla na základě světelného rozptylu na erytrocytech

Rapidlab 800 - Siemens



ABR Analyzátory, Nova Biomedical



Jednoduchost obsluhy, široké spektrum měřených parametrů, vhodný jako POCT

Radiometer:

ABL 800 Flex



ABL 80Flex



ABL 800 Flex

- Automatický systém
- pH, pCO₂, pO₂, cCl⁻, cCa²⁺, cK⁺, cNa⁺, cGlu, cLac, cCrea, ctBil, ctHb, sO₂, FO₂Hb, FCOHb, FMetHb, FHHb, FHbF,
- Přístroj vybaven podavačem – vzorek se vloží a obsluha může odejít
- Uvnitř stříkačky míchací kulíčky
- www.radiometer.com/dd7c58e1-126e-42ff-b883-7158fb01816c.W5Doc (video)

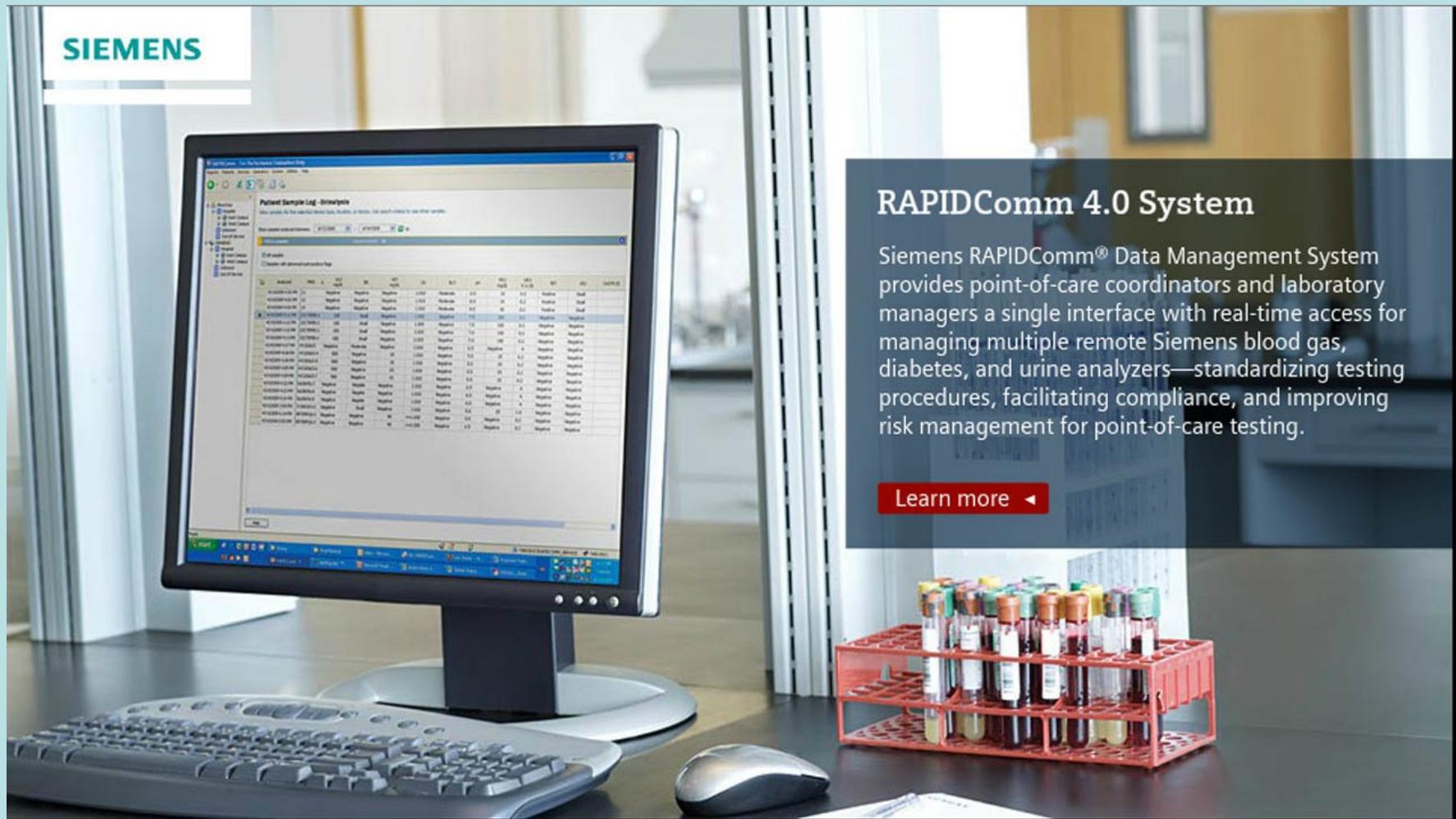
GEM Premier 4000 - Instrumentation Laboratory

- pH, pO₂, pCO₂, elektrolyty, metabolity a CO-Oximetr.
- Snadné použití
- Bezúdržbový
- Ideální pro point-of-care testování



POCT analyzátory ABR

soustředěny v nemocniční síti + kontrolovaný laboratoří –
např. software RapidComm 4,0 Systém, Siemens



Biosenzory

- Specifický druh chemického senzoru - z biologického indikačního prvku a chemického převaděče
- Biologickým prvkem je nejčastěji specifický enzym - enzymové elektrochemické biosenzory
- Enzym katalyzuje specifickou enzymovou reakci se specifickým substrátem
- Výsledkem reakce je měřená tvorba produktu, nebo rozklad substrátu
- Biosenzory pro glukosu, laktát, kreatinin a močovinu
- Jsou součástí glukosových analyzátorů, ABR analyzátorů, ale také velkých automatických biochemických analyzátorů (Beckman)

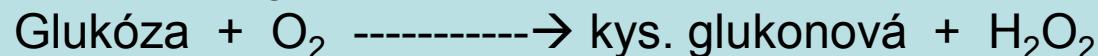
Glukosové analyzátory

Stanovení kapilární glukosy

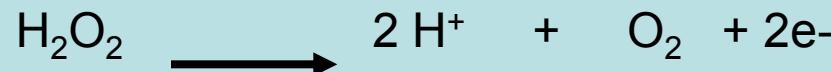
SensoStar G, firma DiaSys

- Enzymatickoamperometrický princip
- Enzymový amperometrický biosenzor (imobilizovaná glukosoxidasa) na stanovení glukózy využívá k měření vznikající peroxid vodíku:

glukózooxidáza



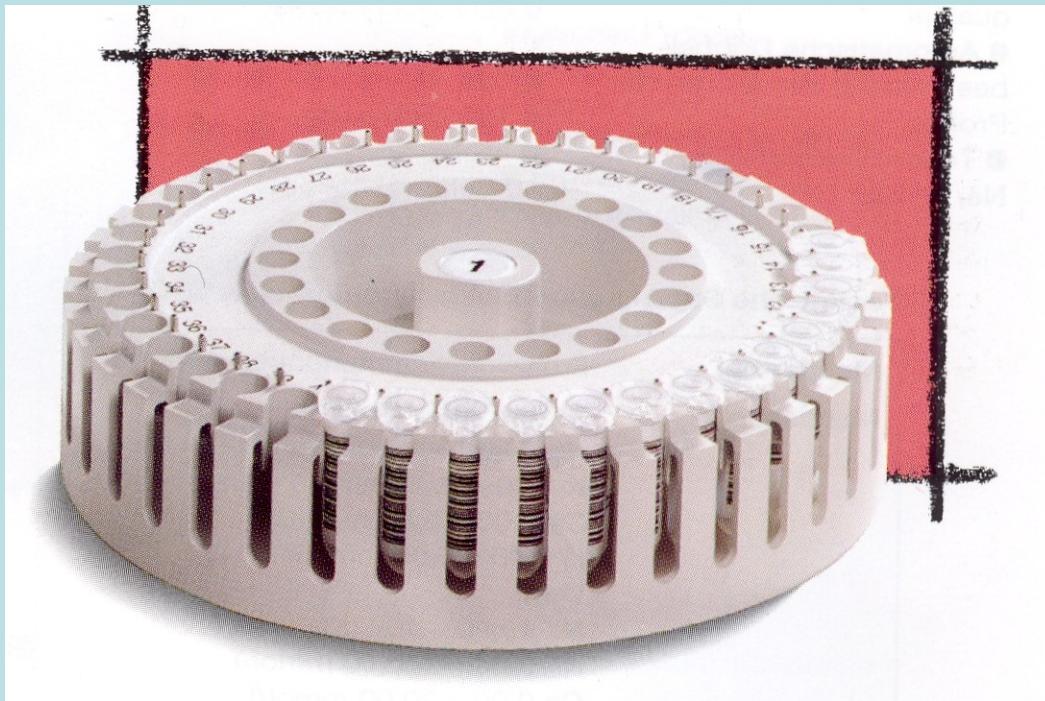
Vznikající peroxid je oxidován na platinové elektrodě při konstantním potenciálu podle rovnice:



Je měřená časová změna proudu, která je úměrná koncentraci glukózy ve vzorku.

Glukosový a laktátový analyzátor EBIO plus - Eppendorf





BIOSEN S-line Lab,

EKF-diagnostic, dodává Medesa

- **Automatický analyzátor pro stanovení glukózy nebo laktátu ze séra, krve a plasmy.**
- Využívá elektrochemický princip měření kombinovaný s **čipovou technologií**

Enzymy imobilizované na čipu zajišťují oxidaci glukózy a laktátu ve vzorku za tvorby peroxidu vodíku, ten je redukován na měřících elektrodách.

- Změna protékajícího proudu úměrná koncentraci
- Rozsah měření 0,5 –50 mmol/l (glukóza), 0,5 – 40 mmol/l (laktát)
- Objem vzorku : 20 μ l , ředí se 1 ml systémového roztoku



POCT glukometry

Princip:

- Biosenzor (nejčastěji enzymatický biosenzor s amperometrickým principem)
- Fotometrie

POCT glukometry



Seznamte se s naším nejrychlejším glukometrem.

Měření krevního cukru s Accu-Chek Active.

To pravé pro Vaše životní tempo.

Rychlý!

- doba měření cca 5 sekund
- malý vzorek - 2 μ l
- paměť na 200 hodnot s uvedením data a času
- průměr za posledních 7 nebo 14 dní
- bezdrátový přenos dat do PC přes infračervený port



Jednoduchá obsluha!

- Jednoduchá obsluha díky automatickému zapínání a vypínání
- uživatelsky přátelský s ikonami čitelný displej se silnými písmeny
- snadné kódování pomocí kódovacího čipu

Bezpečný!

- externí kontrola (viz nákres shora) prokázala vysokou přesnost glukometru Accu-Chek Active

• téměř v laboratorní kvalitě - systém Accu-Chek Active vykazuje vysokou přesnost s průměrnou CV odchylkou menší než 2%

- dokonalá kontrola nedostatečného množství krve prostřednictvím nové 3. elektrody v optickém systému glukometru
- univerzální vzorky - s Accu-Chek Active můžete používat kapilární, venózní, arteriální nebo neonatální krevní vzorky
 - široké čtecí rozmezí: 0,6 - 33,3 mmol/l (10 - 600 mg/dl)
 - široké teplotní rozmezí: 10 - 40 °C
 - možnost označit kontrolní měření
- pro ještě vyšší bezpečnost možnost vizuální kontroly

POCT glukometry v nemocniční síti

- Software nabízí firmy Abbott, Roche Diagnostic, Johnson and Johnson
- Stav glukometru a kontrola vidět v laboratoři – zajištění kvalitních výsledků
- Výsledky v LIS a NIS
- Učtováno do pojišťovny